

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1930 kl. 9 f. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 11, i anledning av väckt motion (I: 162) om rätt för församlings prästerskap att under visst antal söndagar förrätta högmässa efter fritt valt ritual.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 162, hava herrar *Sandegård* och *Linders* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder i syfte att, till dess en allmän revision av kyrkohandboken kan komma till stånd, möjlighet beredes varje församlings prästerskap att ett begränsat antal söndagar under året, exempelvis 12, förrätta högmässa efter fritt valt ritual.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Första kammarens första tillfälliga utskott har i sitt med anledning av motionen avgivna utlåtande, nr 9, anfört följande:

*Första
kammarens
första till-
fälliga
utskott.*

”Med hänsyn till den centrala plats i kyrkans verksamhet, som högmässogudstjänsten av ålder ägt, synes det vara en angelägenhet av stor vikt, att de former, under vilka den förrättas, äro på en gång värdiga och i bästa mening tidsenliga. Utskottet underskattar sålunda för sin del ingalunda värdet av en fast gudstjänstordning vid högmässorna, som skyddar för gudstjänsternas utlämnande åt personligt godtycke, ej heller förbiser utskottet betydelsen av gudstjänstordningens traditionella samband med tider och generationer, som varit. Varje tid har emellertid på detta område sina krav och i den mån de i och för sig äro berättigade kan det vara en brist att de ej tillmötesgås.

Redan ur nu berörda synpunkt synes det uppslag, som möter i motionen, förtjäna beaktande. Även åtskilliga andra skäl synas emellertid motivera, att detta uppslag prövas. Sålunda vill utskottet framhålla, att särskilt på landsbygden, där högmässan i regel är den enda formen för kyrkans gudstjänst, ett legitimt behov av omväxling synes påfordra lämpliga alternativ till den hävdvunna gudstjänstordningen. Såväl ur prästerskapets som församlingarnas synpunkt skulle den av motionärerna påyrkade friheten att välja ritual öka intresset för den allmänna gudstjänsten och motverka den känsla av olust, som slentrian på detta område ofta framkallar.

Då nu såsom motionärerna erinrat frågan om revision av kyrkohandboken är föremål för utredning, synes det utskottet lämpligt, att även föreliggande uppslag får prövas. Utskottet förutsätter givetvis, att därvid noga beaktas, att den enligt fritt ritual ordnade högmässan icke förtages sin karaktär av värdig och verklig gudstjänst.

Med stöd av det anförda får utskottet alltså hemställa,

att första kammaren ville för sin del besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtagna åtgärder i syfte att möjlighet må beredas församlings prästerskap att ett begränsat antal söndagar förrätta högmässa efter fritt valt ritual."

Första kammarens beslut. Första kammaren biföll vad dess första tillfälliga utskott hemställt med den rättelse, att näst efter ordet "söndagar" tillades orden "under året".

Sedan detta beslut delgivits andra kammaren, hänvisade denna kammare ärendet till sitt första tillfälliga utskott.

Utskottet. Föreliggande ärende har kommit under utskottets handläggning vid en så sen tidpunkt av riksdagens arbete, att utskottet icke kunnat få erforderlig tid för den utförliga behandling, som denna fråga förtjänar. Ärendet har icke heller i första kammaren så utförligt behandlats, att alla de omständigheter, till vilka utskottet velat taga hänsyn, blivit vid utredningen belysta.

Utskottet får därför hemställa,

att andra kammaren icke måtte biträda första kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 26 maj 1930.

På utskottets vägnar:

GUST. MOSESSON.

Närvarande vid ärendets behandling inom utskottet: herrar *Mosesson, Mogård, Persson* i Grytterud, *Weijne, Johansson* i Bro, *Lundström, Bergström* i Hälsingborg, *Hammarlund, Persson* i Tidaholm och *Hollertz*.